

Motion till riksdagen 2025/26:938

av Josef Fransson och Angelica Lundberg (båda SD)

Vårdnadshavares rätt att vara ombud för sina tonåringar på 1177

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vårdnadshavares rätt att vara ombud för sina tonåringar på 1177 och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Från och med dagen då barn fyller 13 år så kan föräldrar och vårdnadshavare inte längre vara ombud för sina barn på vårdplattformen 1177.se. Istället förväntas barnet sköta sina vårdkontakter helt själv. Skälet till begränsningen är att skydda barnets integritet och ge honom eller henne möjlighet att själv kunna hantera känsliga frågor, som exempelvis vårdkontakter rörande sexuell- och reproduktiv hälsa utan att föräldrar automatiskt får insyn. Det finns också skäl att skydda barn i situationer som vårdnadstvister eller hedersrelaterade frågor. Samtidigt som det kan anses vara behjärtansvärda skäl till begränsningen är få barn mogna att sköta samtliga sina egna vårdkontakter vid 13 års ålder och systemet fungerar bristfälligt. I praktiken sköter många föräldrar ändå sina tonåringars vårdkontakter på 1177, antingen genom att ha kontroll över barnets Bank-id eller efter att barnet loggat in på plattformen åt dem. Framförallt torde detta vara vanligt i fall där hedersproblematik förekommer. Skyddet gällande barnets integritet är således svagt genom existerande förfarande samtidigt som det innebär problem för att de familjer där ingen problematik finns. En ändring av begränsningen bör därför göras för

att tillåta att vårdnadshavare fortsatt kan agera ombud för sina underåriga barn. Lämpligen kombineras detta med att tonåringar fortsatt har möjlighet att hantera sina vårdkontakter via egen inloggning, och att vissa integritetskänsliga ärenden sekretessmarkeras i föräldrarnas vy. Det är dock viktigt att föräldrarna inte hålls i mörkret om ens barn söker vård för psykologiska tillstånd som exempelvis ångestsyndrom, ätstörningar, könsdysfori eller depression. En sådan förändring bedöms inte strida EHDS grundläggande principer om individens rätt till integritet och självbestämmande över sina hälsodata då det är barnets vårdnadshavare som även efter barnet fyllt 13 år kommer vara ombud.

Josef Fransson (SD)

Angelica Lundberg (SD)